

Sub TV Oy ja MTV Oy
Ilmalantori 2
00240 Helsinki

HUOMAUTUS PIILOMAINNONNASTA JAFFA-PELI -OHJELMASSA - JULKINEN VERSIO

Asian tausta ja säännökset

Viestintävirasto kiinnitti huomiota Sub TV Oy:n lähettämään Jaffa-peli nimiseen televisio-ohjelmaan. Jaffa-peli on noin 5 minuutin pituinen televisio-ohjelma, jossa katsojat pelaavat kuvaruudulla näytettävää virtuaaliflipperä lähettämällä tekstiviestejä. Koko ohjelman ajan kuvaruudun vasemmassa alalaidassa on Hartwallin Jaffan logo. Kilpailun palkintona on Jaffaa. Virtuaaliflipperissä on pelialustasta nousevia Jaffa-pulloja, joihin osumalla pelaaja saa pisteitä. Pelissä käytettävissä tekstiviesteissä tulee lukea Jaffa. Ohjelman alussa tai lopussa ei ole esitetty sponsoritun- nisteita.

Televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 21 §:ssä kielletään piilo- mainonta. Lain 26 §:n mukaan sponsori ei saa vaikuttaa sponsoroidun televisio-ohjelman sisältöön ja sijoitteluun ohjelmistossa siten, että se vaikuttaisi lähetystoiminnan harjoittajan vastuuseen ja toimitukselliseen riippumattomuuteen ohjelmien suhteen. Sponsoroidun ohjelman alussa tai lopussa on esitettävä selvästi sponsorin nimi tai tunnus. Sponso- roidussa ohjelmassa ei saa rohkaista ostamaan tai vuokraamaan spon- sorin tai kolmannen osapuolen tuotteita tai palveluja varsinkaan viittaa- malla erityisesti ja mainoslouhteisesti kyseisiin tuotteisiin tai palveluihin.

Sub TV Oy:n selvitys

MTV Oy on antanut asiassa Viestintäviraston pyytämän selvityksen Sub TV Oy:n puolesta. Selvityksessä kerrotaan, että ohjelmaa on lähetetty 17.5. - 13.6.2004 joka päivä vakioituna lähetyksaikana. Ohjelma on ollut Oy Hartwall Ab:n sponsoroima ohjelma. Sub TV ei ole tietoinen, että sillä olisi vastaavaa ohjelmaa ohjelmistossaan. Sub TV Oy katsoo, että ohjel- man sponsori ei ole vaikuttanut ohjelman sisältöön, koska Sub TV Oy on voinut itse päättää ohjelman paikan ohjelmistossa. Sponsorin nimen käyttö ohjelmassa ei ole televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain vas- taista.

Sub TV Oy:n mukaan katsojalle ei jää epäselvyyttä ohjelman sponsoroijasta, koska sponsorin nimi on ohjelman nimessä ja sponsorin logo on koko ohjelman ajan näkyvässä sekä esitetään vielä erityisen näytävästi ohjelman lopussa voittajien nimien kanssa. Lopussa oleva logo suurenee lähes puolen ruudun kokoiseksi.

Sub TV Oy katsoo, ettei ohjelmassa ole rohkaistu ostamaan sponsorin tuotteita. Sponsorin nimen ja tuotteiden esittäminen ohjelman aikana on vain kertonut katsojalle ohjelman sponsoroinnista. Sub TV Oy on myös viitannut EU:n komission keväällä 2004 antamaan tulkitsevaan tiedonantoon televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain taustalla olevasta direktiivistä. Tulkitsevasta tiedonannosta lainattu kohta käsittelee sponsori-tunnisteen esittämistä jaetun kuvaruudun tekniikalla, mikä tiedonannon mukaan katsotaan direktiivin mukaiseksi.

Selvityksen liitteenä on toimitettu Viestintäviraston pyynnöstä SuB TV Oy:n ja Oy Hartwall Ab:n välinen sopimus sekä näytenuha ohjelmasta.

Viestintäviraston ratkaisu ja perustelut

Viestintävirasto huomauttaa Sub TV Oy:tä sekä MTV Oy:tä televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 21 §:n 5 momentin rikkomisesta ja velvoittaa yhtiöt vastaisuudessa noudattamaan kyseistä säännöstä. Lain 36 §:n ja 36a §:n nojalla Viestintävirasto voi tarvittaessa asettaa päätöksensä tehosteeksi uhkasakon taikka määrätä toiminnanharjoittajalle seuraamusmaksun.

Sub TV Oy:n esittämässä Jaffa-peli ohjelmassa on mainostettu Oy Hartwall Ab:n Jaffa-nimistä tuotetta esittämällä toistuvasti kyseinen tuotemerkki sekä sanallisesti että kuvallisesti ohjelman yhteydessä. Koko ohjelma on selvästi toteutettu Jaffa-tuotemerkin tukemiseksi. Tämä ilmenee myös yhtiöiden välisestä sopimuksesta. [...] Viestintävirasto katsoo, että huomioon ottaen peliohjelman ja edellä mainitun sopimuksen sisältö kyseessä on piilomainonta. Piilomainonnan kieltävän lainkohdan perustelujen (HE 34/1998, s. 35) mukaan piilomainonnalla tarkoitetaan tavaroiden, palvelujen, nimen, tavaramerkin tai toiminnan sanallista tai kuvallista esittämistä ohjelmissa, jos lähetystoiminnan harjoittajan tarkoituksena on käyttää kyseistä esittämistä mainostarkoituksessa ja jos esittäminen voi johtaa yleisöä harhaan sen luonteen suhteen. Esittämistä pidetään tarkoituksellisenä erityisesti silloin, kun se tehdään maksua tai muuta vastiketta vastaan.

Edellä selostetuin perustein Viestintäviraston arvion mukaan Jaffa-peliä ei voida pitää sponsoroituna ohjelmassa, vaan mainontana, joka on pyritty esittämään televisio-ohjelmassa ohjelma-ajalla. Näkemystä puoltaa myös se, että Jaffa-pelin yhteydessä ei ole esitetty sponsoritunnisteita televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 26 § 2 momentin mukaisesti. Viestintäviraston ratkaisukäytännön mukaan säännöksen perusteluista ilmenevä lista tunnisteen esityspaikoista on tyhjentävä. Tunnistetta ei saa esittää itse ohjelmassa ja jos tunniste esitetään mainoskatkolla, se luetaan mainosaikaan.

Edellä mainittu Viestintäviraston ratkaisukäytäntö ei ole ristiriidassa Sub TV Oy:n viittaukseen komission tulkitsevaan tiedoksiintoon. Tiedonannon kohdassa 53. mainitussa RTI-tuomiossa on nimenomaisesti todettu, että tuomion mukaisesti direktiivin tulkinnasta huolimatta jäsenvaltiot voivat antaa lainkäyttövaltaansa kuuluvien televisiotoiminnan harjoittajien osalta tiukempia sääntöjä. Muutoinkaan viittaus ei ole relevantti, koska Jaffa-peli -ohjelmassa ei ole käytetty jaetun kuvaruudun tekniikkaa.

Viestintäviraston huomautus on kohdistettu sekä Sub TV Oy:lle että MTV Oy:lle. Sub TV -kanavan ohjelmistoa lähetetään sekä digitaalisessa televisioverkossa että kaapelitelevisioverkoissa. Digitaalisen toiminnan osalta toimiluvan haltijana ja siten vastuullisena toiminnan harjoittajana on Sub TV Oy. Televisiotoimintailmoituksen toiminnasta kaapelitelevisioverkoissa on taas tehnyt MTV Oy. Siten molemmat yhtiöt ovat Sub TV Oy:n ohjel-

mistojen lähettämisen osalta televisio ja radiotoiminnasta annetun lain mukaisia televisiotoiminnan harjoittajia ja vastaavat lain säännösten noudattamisesta.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen voi hakea muutosta määräajassa. Muutoksenhakuohje on päätöksen liitteenä.

Yksikön päällikkö

Merja Saari

Ylitarkastaja

Ilona Rintanen

Tiedoksi

Oy Hartwall Ab
Kuluttaja-asiamies